

**AVIŽIENIŲ GIMNAZIJOS
LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS DALYKO PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS
VERTINIMAS**

Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas yra mokyklos ugdymo turinio dalis ir dera su keliamais dalyko tikslais ir ugdymo proceso organizavimu. Vertinant mokinių pažangą ir pasiekimus, vadovaujamosi Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 ir Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrąja programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2016 m. sausio 25 d. Nr. V-46, Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2011 m. vasario 21 d. Nr. V-269, gimnazijos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu.

Mokinių žinių ir gebėjimų tikrinimo metodai: kontrolinis darbas, rašinys, atpasakojimas, savarankiškas darbas, diktantas, projektinis darbas.

Kontrolinis darbas:

- rašomas visą pamoką, pabaigus temą;
- ištaisyti kontroliniai darbai grąžinami pateikiant įvertinimą per savaitę nuo parašymo dienos;

- kontrolinio darbo data pranešama ne vėliau nei prieš 1 savaitę.

Rašiniai:

- rašomas vieną ar dvi pamokas;
- ištaisyti rašiniai grąžinami pateikiant įvertinimą per savaitę nuo parašymo dienos;

- rašinio rašymo data pranešama ne vėliau nei prieš 1 savaitę.

III-IV klasių mokinių darbuose yra atsižvelgiama į tai, ar mokinys remiasi skaitytu visu kūrinium, ar tikrai ištrauka.

Savarankiškas darbas:

- rašomas iki 30 min. pakartoti bei įtvirtinti ankstesnės pamokos temą;
- ištaisyti savarankiški darbai grąžinami pateikiant įvertinimą per savaitę nuo parašymo dienos;

- savarankiško darbo data pranešama prieš 1 pamoką.

Metiniai kontroliniai darbai ir bandomieji egzaminai:

- 5-8, I g, III g klasių mokiniai mokslo metų pabaigoje rašo metinį kontrolinį darbą.
- II ir IV g klasių mokiniai pirmąjį pusmetį rašo bandomąjį egzaminą.

Kontrolinių, metinių kontrolinių darbų ir bandomųjų egzaminų atsiskaitymas: nedalyvavę pamokoje mokiniai privalo atsiskaityti per dvi savaites nuo darbo rašymo dienos, iš anksto suderinę atsiskaitymo datą ir laiką. Pažymiais taip pat vertinami kūrybiniai darbai (stendų parengimas, pasiruošimas ir dalyvavimas konkursuose), viešosios kalbos, prezentacijų parengimas ir pristatymas, atmintinai išmokti programiniai kūriniai, užklasinio skaitymo pristatymas.

Kontrolinio, savarankiško darbo perrašyti neleidžiama.

Mokinių pastangos vertinamos **kaupiamuoju vertinimu** (išskyrus pradines klases) mokymosi motyvacijai skatinti.

Mokinys gali būti įvertintas:

- už aktyvų darbą pamokoje;
- už namų darbų atlikimą;
- už papildomų darbų (pranešimų, projektų rengimą, jų pristatymą, darbą grupėje);
- už dalyvavimą konkursuose, olimpiadose, varžybose.

Mokytojas pasilieka teisę iškart pažymiu įvertinti vieną ar kelis mokinius už puikų namų darbų atlikimą ir/ar itin aktyvų dalyvavimą pamokoje.

Per pusmetį 5-IV g klasių mokiniai gauna ne mažiau 9 pažymius.

Lietuvių kalbos modulis (I-IV kl.) vertinamas pažymiais.

Diktantų vertinimo normos.

Diktantas vertinamas vienu pažymiu. Rašybos ir skyrybos klaidos žymimos paraštėje sutartiniais ženklais (I – rašybos klaida, V – skyrybos klaida).

Pažymys ir klaidų skaičius.

Pažymys	Rišlaus / sakinių diktanto klaidų skaičius			Žodžių diktanto klaidų skaičius
	Rašybos	Skyrybos	Bendras	
10	1	1	1	1
9	1	2	2	2
8	2	3	4	3
7	4	5	6	4
6	5	6	8	5
5	6	7–8	11	6
4	7–8	9–10	14	7–8
3	9–10	11–12	16	9–10
2	11–12	13–15	19	11–12

1	13 ir daugiau	16 ir daugiau	20 ir daugiau	13 ir daugiau
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Diktanto žodžių skaičius

Klasė	Rišlaus / sakinių diktanto	Žodžių diktanto
V	90–100	20–25
VI	110–120	25–30
VII	120–130	30–35
VIII	130–140	35–40
IX (I gimnazijos)	140–160	40–45
X (II gimnazijos)	160–180	45–50

Atpasakojimo vertinimas 5–10

(gimnazijos I–II) klasėse. Atpasakojimo vertinimo kriterijai.

Kriterijai	Turinio atskleidimas: esmės ir įvykių	Teksto prasmės ir suvokimas atskleidimas:	Teksto struktūra, stilius, žodyno turtingumas,	Raštingumas
------------	---------------------------------------	---	--	-------------

Taškai	tarpusavio ryšių supratimas.	pagrindinės minties, vertybinių autoriaus nuostatų ir perkeltinių prasmių supratimas.	sintaksinių formų įvairovė.	
5	Atrinkti esminiai dalykai. Suprastos ir puikiai atskleistos veiksmo aplinkybės, veikėjų charakterio savybės, motyvai ir poelgiai, nulėmę veiksmo eigą.	Puikiai suprastos ir išryškintos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos. Puikiai paaiškintos ne tik tiesiogiai pasakytos prasmės, bet ir nutylėti ar prieštaringi dalykai.	Tekstas prasmingai suskirstytas pastraipomis; kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai ir pagal situaciją; žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi.	Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų.
4	Atrinkti esminiai dalykai. Iš esmės suprastos pagrindinės aplinkybės ir veikėjų motyvai bei poelgiai, kurie nulėmė veiksmo eigą.	Iš esmės suprastos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos ir išryškintos atpasakojant. Paaiškintos ne tik tiesiogiai pasakytos prasmės, bet ir nutylėti ar prieštaringi dalykai.	Tekstas tinkamai suskirstytas pastraipomis; kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme.	Rašoma taisyklinga kalba, 1–2 klaidos.
3	Ne visai suprastos aplinkybės ar veikėjų motyvai ir poelgiai, kurie nulėmė veiksmo eigą.	Tik iš dalies suprastos ar ne visai išryškintos autoriaus ir veikėjų vertybinės nuostatos. Stengiamasi paaiškinti ne tik tiesiogines, bet ir perkeltines ar tiesiogiai nepasakytas prasmes.	Tekstas ne visai tinkamai suskirstytas pastraipomis; pasitaiko aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada vartojami tinkama reikšme.	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, 3–5 klaidos.
2	Tik dalis aplinkybių ar veikėjų motyvų ir poelgių suprasta, todėl veiksmo priežastys ne visai paaiškintos.	Bandomos aiškinti autoriaus ir veikėjų nuostatos. Paaiškintos tik tiesiogiai pasakytos prasmės, atpasakotos neesminės detalės, trūksta paaiškinimų, kurie atskleistų teksto supratimą.	Daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažnai neįdėjomos pastraipos ar sakinio ribos. Didelė dalis sakinių elementarios struktūros; žodynas elementarus / žodžiai dažnai vartojami netinkama reikšme.	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, 6–8 klaidos.
1	Bandoma suprasti, kas vyksta tekste, bet pasakojant klystama.	Apie vertybinius dalykus tik užsiminama. Esmė nesuprasta, nukrypta į neesminių dalykų paaiškinimus.	Testas nenuoseklus, nerišlus, neskaidoma pastraipomis / skaidoma nemotyvuotai.	Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos (9–12) klaidų.

			Sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	
0	Tekstas visiškai nesuprastas, rašoma apie dalykus, kurių nebuvo atpasakojimo tekste.	Autoriaus idėjos, vertybinės nuostatos visiškai nesuprastos.	Tekstas nerišlus, neaiškus. Sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos (13 ir daugiau) klaidų.

Atpasakojimo vertinimas pažymiu.

Taškai	Pažymys
20–19	10
18–17	9
16–15	8
14–13	7
12–11	6
10–9	5
8–7	4
6 ir mažiau	3

Rašinio vertinimas 5–8 klasėse.

Rašinio vertinimo kriterijai.

Kriterijai Taškai			
	Temos suvokimas ir plėtojimas, teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas.	Struktūra ir nuoseklumas, stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė.	Raštingumas: žodynas, gramatika, rašyba, skyryba
5	Tema puikiai suprasta, tinkamai pasirinkti aspektai. Argumentai parinkti taikliai.	Yra visos trys struktūrinės dalys, skaidymas pastraipomis itin tikslingas; mintys plėtojamos nuosekliai ir kryptingai. Kalba stilinga, sakiniai įvairūs, žodžiai parenkami tiksliai, pagal situaciją.	Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų.
4	Tema suprasta, pasirinkti tinkami aspektai. Argumentų pakanka.	Yra visos trys struktūrinės dalys, pastraipomis skaidoma prasmingai; mintys plėtojamos nuosekliai. Kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai; sakinių struktūra įvairi.	Rašoma taisyklinga kalba, 1–3 klaidos.

3	Tema suprasta, aspektai pasirinkti tinkamai, tačiau ne visur pavyksta išvengti paviršutiniškumo. Didžioji dalis argumentų tinkami, kartais atsitiktiniai.	Yra visos trys struktūrinės dalys, tekstas ne visada prasmingai suskaidytas pastraipomis; gali pasitaikyti pasikartojimų / nenuoseklumo. Kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme.	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, yra 4–6 klaidos.
2	Tema suprasta paviršutiniškai / iš dalies; pasirinkti aspektai ne visi išplėtoti / prieštarauja vienas kitam; dažnai tuščiažodžiaujama. Argumentai formalūs, paviršutiniški.	Rašinio struktūra turi trūkumų, ne visada jaučiamos pastraipų ribos; gali būti kartojama ar pasakojama nenuosekliai. Pasitaiko aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada vartojami tinkama reikšme.	Rašoma ne visai taisyklinga kalba, yra 7–10 klaidų.
1	Tema suprasta tik iš dalies; pasirinkti aspektai nepadedą atskleisti temos / negebama jų išskirti; dažnai tuščiažodžiaujama. Bandoma argumentuoti.	Yra ne visos struktūrinės dalys, nejaučiamos pastraipų ribos; kartojama ar pasakojama nenuosekliai. Yra daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažniausiai nejaučiamos sakinio ribos / sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus / žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (11–16 klaidų).
0	Tema nesuprasta arba rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema. Neargumentuojama arba tuščiažodžiaujama.	Struktūra pabira; nejaučiamos pastraipų ribos; nuolat kartojama tas pats. Kalba neaiški, nerišli; sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (17 ir daugiau klaidų).

Rašinio žodžių skaičius.

Klasės	Žodžių skaičius
V–VI	150
VII–VIII	200

Rašinio vertinimas pažymiu.

Taškai	Pažymys
15–14	10
13–12	9
11	8
10	7
9–8	6
7–6	5

5–4	4
3–2	3
1	2
0	1

1. Rašinio vertinimas 9–10 (gimnazijų I–II) klasėse.

Rašinio vertinimo kriterijai.

Kriterijai Taškai	Temos suvokimas ir plėtojimas, mokinio individualybės atsiskleidimas.	Teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas ir vertė.	Struktūra ir nuoseklumas: kryptingas ėjimas į išvadą.	Teksto stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė.	Raštingumas: žodynas, gramatika, rašyba, skyryba
5	Tema puikiai suprasta, pasirinkti aspektai išryškina jos aktualumą, analizė ir interpretacija leidžia atsiskleisti mokinio individualybei.	Argumentai parinkti taikliai; jų parinkimas rodo mokinio brandą, išprusimą, konteksto išmanymą.	Skaidymas dalimis ir pastraipomis itin tikslingas; mintys plėtojamos nuosekliai ir kryptingai, išvada rodo mokinio gebėjimą apibendrinti.	Kalba vartojama tikslingai, atskleidžiamas gebėjimas pasinaudoti visais reikalingais jos klodais: žodžiai parenkami tiksliai ir pagal situaciją. Rašydamas mokinys atskleidžia savo iškalbą ir erudiciją.	Rašoma taisyklinga kalba, be klaidų.
4	Tema suprasta, jai atskleisti pasirinkti tinkami aspektai, analizė pagrįsta.	Argumentų pakanka. Jie svarūs, įtikinami.	Visos trys struktūrinės dalys tinka temai; pastraipomis skaidoma prasmingai, mintys plėtojamos nuosekliai.	Kalba aiški, rišli; žodžiai parenkami tiksliai ir pagal situaciją; žodynas turtingas; sakinių struktūra įvairi.	Rašoma taisyklinga kalba, 1–3 klaidos.
3	Tema suprasta, aspektai pasirinkti tinkamai, jie analizuojami, tačiau ne visur pavyksta išvengti paviršutiniškumo.	Didžioji dalis argumentų yra tinkami, bet kartais nepavyksta išvengti jų atsitiktinumo.	Yra visos trys struktūrinės dalys, tekstas ne visada prasmingai suskaidytas pastraipomis; gali pasitaikyti pasikartojimų ar tam tikro nenuoseklumo.	Kalba aiški, rišli; sakinių struktūra įvairi; žodžiai vartojami tinkama reikšme.	Rašoma pakankamai taisyklinga kalba, 4–6 klaidos.
2	Tema suprasta	Argumentai	Struktūrinės dalys	Pasitaiko	Rašoma ne

	paviršutiniškai / iš dalies; pasirinkti aspektai ne visi išplėtoti arba prieštarauja vienas kitam; tuščiažodžiaujama.	formalūs, paviršutiniški / ne visi teiginiai pagrįsti.	turi trūkumų, ne visada jaučiamos pastraipų ribos; gali būti kartojama ar pasakojama nenuosekliai.	aiškumo, rišlumo, sakinių struktūros trūkumų; žodžiai ne visada vartojami tinkama reikšme.	visai taisyklinga kalba, 7–10 klaidų.
1	Tema suprasta tik iš dalies; pasirinkti aspektai nepadaeda atskleisti temos / negebama išskirti aspektų.	Bandoma argumentuoti.	Yra ne visos struktūrinės dalys, nejaučiamos pastraipų ribos; kartojama ar pasakojama nenuosekliai.	Yra daug aiškumo, rišlumo trūkumų; dažniausiai nejaučiamos sakinio ribos arba sakiniai elementarios struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra nemažai kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (11–16 klaidų).
0	Tema nesuprasta / rašoma apie dalykus, nesusijusius su tema.	Neargumentuojama /tuščiažodžiaujama.	Struktūra pabira; nejaučiamos pastraipų ribos; nuolat kartojamas tas pats.	Kalba neaiški, nerišli; sakiniai neaiškios struktūros; žodynas skurdus arba žodžiai vartojami netinkama reikšme.	Yra daug kalbos, rašybos ir skyrybos klaidų (17 ir daugiau klaidų).

Rašinio žodžių skaičius 9–10 (gimnazijų I–II) klasėse – 200 žodžių.

Rašinio vertinimas pažymiu.

Taškai	Pažymys
25–24	10
23–22	9
21–20	8
19–17	7
16–14	6
13–11	5
10–8	4
7–6	3
5–3	2
2–1	1

2. Kalbėjimo vertinimas 5–8 (I-II gimnazikos) klasėse.

Kalbėjimo vertinimo kriterijai.

Kriterijai	Taškai	Aprašas
Temos (užduoties, klausimo) atskleidimas ir kalbėjimo tikslo suvokimas	5	Tema puikiai atskleista. Aiškiai suformuluota pagrindinė mintis (pagrįsta išvada) ir iš jos kylantys (į ją vedantys) svarbiausi teiginiai, atskleidžiama mokinio pozicija. Tinkamai parinkti argumentai (pasakojimai, pavyzdžiai, analogijos, pateikiama iliustracinė medžiaga ir pan.).
	4	Tema atskleista. Suformuluota pagrindinė mintis (pagrįsta išvada) ir iš jos kylantys (į ją vedantys) svarbiausi teiginiai, mokinio pozicija aiški. Tinkamai parinkti argumentai (pasakojimai, pavyzdžiai, analogijos, pateikiama iliustracinė medžiaga ir pan.).
	3	Tema atskleista. Pagrindinę mintį galima suprasti iš ją pagrindžiančių teiginių, argumentuojama, suformuluojamos išvados.
	2	Kartais nukrypstama nuo temos, dalis argumentų netinkami arba jų trūksta, išvados neaiškios.
	1	Nukrypstama nuo temos, teiginiai nepagrįsti, tuščiažodžiuojama.
	0	Kalbama ne į temą.
Kalbėjimo struktūra, aiškumas, sklandumas, rišlumas, sakinių ir žodyno įvairovė.	5	Kalbama sakytine kalba, įtaigiai, logiškai, nuosekliai, rišliai, struktūruotai. Žodynas turtingas, sakinių struktūra įvairi (gali būti 1–2 trūkumai).
	4	Kalbama aiškiai, sklandžiai, rišliai, struktūruotai. Žodynas turtingas, sakinių struktūra įvairi (gali būti 3–4 trūkumai).
	3	Kalbama pakankamai sklandžiai, rišliai, pasitaiko minties šuolių. Žodynas ir sakinių struktūra tinkama (gali būti 5–6 trūkumai).
	2	Kalbama nepakankamai rišliai, sakiniai vienodos struktūros, trūksta žodžių. Raiškos trūkumai netrukdo suprasti sakomo teksto.
	1	Kalbama nesklaidžiai, vartojama nemotyvuotų įterpinių, daroma daug pauzių. Raiškos trūkumai trukdo suprasti sakomą tekstą.
	0	Kalbama labai trumpai, nesklaidžiai, nerišliai. Beveik nesugebama sieti sakinių, dažnos nepagrįstos pauzės. Sunku suprasti sakomą tekstą.
Tarties, kirčiavimo, intonacijos, gramatikos ir žodyno taisyklingumas, tinkamumas	5	Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas atitinka bendrinės kalbos normas (gali būti 1–2 trūkumai). Kalbama tinkama intonacija.
	4	Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas atitinka bendrinės kalbos normas (gali būti 3–4 trūkumai). Kalbama tinkama intonacija.
	3	Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas vartojami pakankamai taisyklingai (5–6 trūkumai).
	2	Tartis, kirčiavimas, gramatika ir žodynas dažnai vartojami netinkamai, netaisyklingai, bet daromos klaidos netrukdo suprasti teksto.
	1	Daroma daug tarties, kirčiavimo, gramatikos ir žodyno klaidų. Tai trukdo suprasti tekstą.
	0	Daroma labai daug tarties, kirčiavimo, gramatikos ir žodyno klaidų. Tekstas beveik nesuprantamas.

Kalbėjimo vertinimas pažymiu.

Surinkti taškai	Pažymys
15	10
14	9
13–12	8
11–10	7
9–8	6
7–6	5
5–4	4
3	3
2	2
1	1

2020–2021 MOKSLO METŲ LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS MOKYKLINIO BRANDOS EGZAMINO VERTINIMO INSTRUKCIJA

I. Literatūrinio rašinio turinio vertinimas (12 taškų)

L	T	Temos supratimas
III	3	Tema suprasta. Motyvuotai išskirti temos aspektai .
II	2	Tema suprasta iš dalies. / Esama nukrypimų nuo temos.
I	1	Tema menkai suprasta (tik teksto fragmentai susiję su tema).
–	0	Žr. pastabą.

T	Struktūra
3	Tema plėtojama kryptingai. Pagrindinė mintis aiškiai suformuluota. Ižanga motyvuota. Baigiamosios išvados pagrįstos.
2	Tema plėtojama kryptingai. Pagrindinė mintis aiški. Ižanga turi trūkumų / baigiamosios išvados iš dalies pagrįstos.
1	Temos plėtotei trūksta kryptingumo. Pagrindinė mintis ne visai aiški. Ižanga ir išvados turi trūkumų / ižanga / baigiamosios išvados netinkamos.
0	Pagrindinė mintis neaiški. Ižanga ir išvados netinkamos.

L	T	Kūrinių analizė, interpretacija
III	3	Privalomo autoriaus kūrinys (-iai) pasirinkta tinkamai. Kūrinių interpretacija išsami, pagrįsta analize <i>arba</i> ne daugiau kaip 1 interpretavimo trūkumas / fakto klaida, nenaikinantys interpretacijos pagrįstumo.
II	2	Privalomo autoriaus kūrinys (-iai) pasirinkta tinkamai. Kūrinių interpretacija paviršutiniška , bet yra analizės elementų. / Siužeto pasakojama daugiau nei reikia interpretacijai <i>arba</i> ne daugiau kaip 3 interpretavimo trūkumai / fakto klaidos.
I	1	Privalomo autoriaus kūrinys (-iai) pasirinkta ne visai tinkamai. Bandoma interpretuoti kūrinius, bet didžiojoje teksto dalyje atpasakojamas siužetas <i>arba</i> ne daugiau kaip 6 interpretavimo trūkumai / fakto klaidos.
–	0	Kūrinys (-iai) neinterpretuojami, tik atpasakojamas siužetas <i>arba</i> 7 ir daugiau interpretavimo trūkumai / fakto klaidos.

T	Rėmimasis kontekstu
3	Tikslingai ir tinkamai remiamasi kūrinio (-ių) kontekstu .
2	Tinkamai, bet ne visai tikslingai remiamasi kūrinio (-ių) kontekstu . (Ne daugiau kaip 1 fakto klaida.)
1	Bandoma remtis kūrinio (-ių) kontekstu. / Kontekstas tik paminėtas. (Ne daugiau kaip 2 fakto klaidos.)
0	Kontekstu nesiremiamas .

PASTABA. Nuliu visas rašinys vertinamas, jei neanalizuojamas nė vieno iš privalomų autorių kūrinys (-iai) arba rašinys parašytas savo sugalvota tema. Kitu atveju, už temos supratimo, kūrinių analizės, interpretacijos ir rėmimosi kontekstu kriterijus skyrus nulį, darbas toliau vertinamas pagal visus likusius kriterijus.

I. Samprotavimo rašinio turinio vertinimas (12 taškų)

L	T	Temos, problemos supratimas
III	3	Tema, problema suprastos. Išskirti ir išanalizuoti aspektai.
II	2	Tema, problema suprastos iš dalies (per siaurai arba per plačiai / esama nukrypimų).
I	1	Tema menkai suprasta (tik teksto fragmentai susiję su tema).
–	0	Žr. pastabą.

T	Struktūra
3	Tema, problema analizuojamos kryptingai. Pagrindinė mintis aiškiai atskleista. Ižanga motyvuota. Baigiamosios išvados pagrįstos.
2	Tema, problema analizuojamos kryptingai. Pagrindinė mintis aiški. Ižanga turi trūkumų / baigiamosios išvados iš dalies pagrįstos.
1	Temos, problemos analizei trūksta kryptingumo. Pagrindinė mintis ne visai aiški. Ižanga ir išvados turi trūkumų / ižanga / baigiamosios išvados netinkamos.
0	Pagrindinė mintis neaiški. Ižanga ir išvados netinkamos.

L	T	Argumentavimas, pagrindimas
III	3	Argumentai tinkami¹ ir svarūs². Kur dera, pristatomas kitoks požiūris. Rašančiojo požiūris pagrįstas kultūrine (literatūrine) patirtimi <i>arba</i> ne daugiau kaip 1 argumentavimo trūkumas / fakto klaida, nenaikinantys argumento svarumo.
II	2	Ne visi argumentai tinkami. Rašančiojo požiūris iš dalies pagrįstas kultūrine (literatūrine) patirtimi <i>arba</i> ne daugiau kaip 3 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
I	1	Bandoma argumentuoti. Samprotavimas paviršutiniškas, dominuoja bendro pobūdžio aiškinimas <i>arba</i> ne daugiau kaip 6 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
–	0	Visas tekstas – bendro pobūdžio aiškinimas. Argumentai netinkami / neargumentuojama <i>arba</i> 7 ir daugiau argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.

T	Rėmimasis privalomu autoriumi ³ ir jo kontekstu
3	Tikslingai ir tinkamai remiamasi vieno iš privalomų autorių kūriniumi (-iais) ir kultūriniu / istoriniu / biografiniu kontekstu .
2	Ne visai tikslingai ir tinkamai remiamasi vieno iš privalomų autorių kūriniumi (-iais) ir kultūriniu / istoriniu / biografiniu kontekstu . / Tikslingai ir tinkamai remiamasi vieno iš privalomų autorių kūriniumi (-iais), tačiau kultūrinis / istorinis / biografinis kontekstas ne visai tinkamas. (Ne daugiau kaip 1 fakto klaida.)
1	Bandoma remtis vieno iš privalomų autorių kūriniumi (-iais), tačiau ne visai tinkamai, kultūrinis / istorinis / biografinis kontekstas tik paminėtas. / Tikslingai ir tinkamai remiamasi vieno iš privalomų autorių kūriniumi (-iais), tačiau kultūriniu / istoriniu / biografiniu kontekstu remiamasi netinkamai / nesiremiamu. (Ne daugiau kaip 2 fakto klaidos.)
0	Bandoma remtis vieno iš privalomų autorių kūriniumi (-iais), tačiau netinkamai įrodomo teiginio atžvilgiu. Kultūriniu / istoriniu / biografiniu kontekstu remiamasi netinkamai / nesiremiamu.

PASTABA. Nuliu visas rašinys vertinamas, jei nesiremiamu nė vieno iš privalomų autorių kūriniumi (-iais) arba rašinys parašytas savo sugalvota tema. Kitu atveju, už temos supratimo, argumentavimo, pagrindimo ir rėmimosi privalomu autoriumi ir kontekstu kriterijus skyrus nulį, darbas toliau vertinamas pagal visus likusius kriterijus.

¹ **Tinkamas** argumentas pagrindžia tą teiginį, kuriam yra skirtas. Argumento tinkamumas – jo santykis su konkrečiu teiginiu (teiginys turi atitikti nagrinėjamą problemą – priešingu atveju jį pagrindžiantis argumentas negali būti įskaitytas).

² **Svarus** argumentas – tas, kuris skatina patikėti, paremia ar net verčia pritarti pagrindinei minčiai. Argumento svarumas – jo santykis su tema.

³ **Rėmimasis privalomu autoriumi** vertinamas, jei, pagrindžiant samprotavimo rašinio temos teiginį, yra įvardytas autoriaus kūrinys ir remiamasi jo (-jų) medžiaga (siužetu/ veikėjais/ menine raiška ir pan..).

II. Kalbos taisyklingumo vertinimas (11 taškų)

Lietuvių mokomąja kalba

L	T	Gramatika ir leksika	T	Rašyba ir skyryba
III	3	0–2	8	0–2
II	2	3–4	7	3–4
I	1	5–8	6	5–6
			5	7–8
			4	9–10
			3	11–12
			2	13–17
			1	18–23
–	0	9–...	0	24–...

Tautinių mažumų mokomąja kalba

L	T	Gramatika ir leksika	T	Rašyba ir skyryba
III	3	0–2	8	0–2
II	2	3–8	7	3–5
I	1	9–17	6	6–8
			5	9–11
			4	12–14
			3	15–19
			2	20–24
			1	25–29
–	0	18–...	0	30–...

III. Teksto raiškos vertinimas (7 taškai)

L	T	Teksto raiška, stilius, logika	
		<i>Lietuvių mokomąja kalba</i>	<i>Tautinių mažumų mokomąja kalba</i>
III	7	Raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Rašoma aiškiai, sklandžiai, logiškai. Leksika tinkama. Minčių santykiams išreikšti tinkamai ir tikslingai vartojamos įvairios sintaksinės struktūros. Yra 0–4 stiliaus, logikos trūkumai.	Raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Rašoma aiškiai, sklandžiai, logiškai. Leksika tinkama. Minčių santykiams išreikšti tinkamai ir tikslingai vartojamos įvairios sintaksinės struktūros. Yra 0–4 stiliaus, logikos trūkumai.
II	6	Yra 5–6 trūkumai.	Yra 5–7 trūkumai.
	5	Yra 7–8 trūkumai.	Yra 8–10 trūkumų.
I	4	Yra 9–10 trūkumų.	Yra 11–13 trūkumų.
	3	Yra 11–13 trūkumų.	Yra 14–16 trūkumų.
–	2	Yra 14–15 trūkumų.	Yra 17–19 trūkumų.

1	Yra 16–19 trūkumų	Yra 20–24 trūkumai.
0	Yra 20 ir daugiau trūkumų.	Yra 25 ir daugiau trūkumų.

PAAIŠKINIMAI:

1. Gramatikos ir žodyno klaidomis laikomi normų, nurodytų 5–12 klasių lietuvių kalbos vadovėliuose, „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“, pažeidimai.
2. **Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos klaidos laikomos atskiromis klaidomis**, išskyrus šiuos atvejus:
  - a) kai taškai nerašomi ant **i / j**, laikoma viena klaida visame darbe, tačiau jei taškai nerašomi ant **ė**, – kiekviena klaida atskira;
  - b) nelietuviškų raidžių rašymas laikoma viena klaida visame darbe;
  - c) žodžių kėlimo klaidos laikomos viena klaida visame darbe;
3. Viena klaida laikoma: a) ta pati žodyno klaida visame rašinyje; b) ta pati gramatikos klaida, pasikartojanti kelis kartus tame pačiame žodyje; c) dvejetainių linksnių, susietų vienu valdymu, vartojimo klaidos tame pačiame sakinyje (pvz.: *Lengva žmogui būti geru, sunkiau – teisingu.*). Kitos gramatikos (morfologijos, sintaksės) klaidos laikomos atskiromis.
4. Ta pati žodžių rašybos klaida, pasikartojanti kelis kartus toje pačioje žodžio šaknyje, laikoma viena klaida.
Galūnių rašybos klaidos laikomos atskiromis (išskyrus tą pačią klaidą tame pačiame žodyje).
5. Akies klaida laikoma atsitiktinė klaida, kuri darbe nesikartoja, t. y. kitur rašinyje žodis rašomas taisyklingai. Trys akies klaidos laikomos viena raštingumo klaida.
6. To paties įterpinio neskyrimas, ta pati citatos skyrybos klaida laikoma viena skyrybos klaida.
7. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas iš vienos pusės laikomas viena klaida.
8. **Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus ar logikos klaida.**
9. Stiliaus, logikos klaidos laikomos atskiromis klaidomis, tačiau ta pati stilistinio žodyno klaida laikoma viena klaida.
10. Kalbos taisyklingumo (gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos) ir stiliaus bei logikos klaidos žymimos paraštėje iki nulio ribos.

Jeigu kandidatas parašė mažiau nei 400 žodžių, už kiekvienus 30 trūkstamų žodžių atimama po 1 tašką iš bendro įvertinimo.

Trūkstamų žodžių skaičius	Atimami taškai	Trūkstamų žodžių skaičius	Atimami taškai
11–40	1	131–160	5
41–70	2	161–199	6
71–100	3	Neparašiusio 200 žodžių kandidato darbas vertinimas tik turinio aspektu. Už kitus kriterijus taškai neskiriami.	
101–130	4		

2020–2021 MOKSLO METŲ LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO VERTINIMO INSTRUKCIJA**I. Literatūrinio rašinio turinio vertinimas (42 taškai (21x2))**

L	T	Temos supratimas
III	7	Tema suprasta, analizuojama, apibendrinama, vertinama platesniame literatūriniame (kultūriniame) kontekste. Motyvuotai išskirti ir išnagrinėti temos aspektai , atskleidžiamos jų šąsajos ¹ .
	6	Tema suprasta. Motyvuotai išskirti ir išnagrinėti temos aspektai , atskleidžiamos jų šąsajos .
	5	
II	4	Tema suprasta. Motyvuotai išskirti temos aspektai , bet ne visi išnagrinėti.
	3	Tema suprasta iš dalies (per siaurai / per plačiai / ne visi aspektai motyvuotai išskirti ir išnagrinėti).
I	2	
	1	Tema menkai suprasta (tik teksto fragmentai susiję su tema).
–	0	Žr. pastabą.
L	T	Kūrinių analizė, interpretavimas ²
III	7	Privalomo autoriaus (-ių) kūrinys (-iai) pasirinkti tinkamai. Kūrinių ³ interpretacija išsami, pagrįsta ne tik turinio analize, bet ir dėmesiu raiškai.
	6	Privalomo autoriaus (-ių) kūriniai pasirinkti tinkamai . Kūrinių interpretacija išsami, pagrįsta analize <i>arba</i> ne daugiau kaip 1 interpretavimo trūkumas / fakto klaida, nenaikinantys interpretacijos pagrįstumo.
	5	
II	4	Privalomo autoriaus (-ių) kūriniai pasirinkti tinkamai . Kūrinių interpretacija pagrįsta, bet nepakankamai remiamasi kūrinio analize <i>arba</i> ne daugiau kaip 3 interpretavimo trūkumai / fakto klaidos.
	3	Pasirinkta tik vieno privalomo autoriaus kūrinys (-iai) / ne visi kūriniai pasirinkti tinkamai. Kūrinių interpretacija paviršutiniška , bet yra analizės elementų <i>arba</i> ne daugiau kaip 4 interpretavimo trūkumai / fakto klaidos.
I	2	
	1	Pasirinkta tik vieno privalomo autoriaus kūrinys (-iai) / netinkamai pasirinkta kūrinys (-iai). Bandoma interpretuoti kūrinius, bet didžiojoje teksto dalyje atpasakojamas siužetas <i>arba</i> ne daugiau kaip 6 interpretavimo trūkumai / fakto klaidos.
–	0	Kūriniai neinterpretuojami , tik atpasakojamas siužetas / iškraipomas kūrinio (-ių) turinys <i>arba</i> 7 ir daugiau interpretavimo trūkumų / fakto klaidų.

T	Struktūra
4	Pasirinkta ypač tinkama struktūra turiniui perteikti: tema plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiškiai suformuluota, idėjos perteikiamos puikiai komponuojant tekstą ¹¹ .
3	Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti: tema plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiškiai suformuluota, įžanga motyvuota, baigiamosios išvados pagrįstos.
2	Struktūra ne visai tinkama turiniui perteikti: tema iš esmės plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiški, įžanga turi trūkumų ar / ir baigiamosios išvados iš dalies pagrįstos.
1	Struktūra mažai tinkama turiniui perteikti: temos plėtotei trūksta kryptingumo, pagrindinė mintis ne visai aiški, įžanga / baigiamosios išvados netinkamos.
0	Struktūra netinkama turiniui perteikti: pagrindinė mintis neaiški, įžanga ir išvados netinkamos.
T	Rėmimasis kontekstu
3	Tikslingai ir tinkamai remiamasi kūrinių kontekstu.
2	Tinkamai, bet ne visai tikslingai remiamasi kūrinių kontekstu. (Ne daugiau kaip 1 fakto klaida.)
1	Bandoma remtis kūrinių / kūrinio kontekstu. / Kūrinių / kūrinio kontekstas tik paminėtas. (Ne daugiau kaip 2 fakto klaidos.)
0	Kontekstu nesiremiamas . (3 ir daugiau fakto klaidų.)

PASTABA. Nuliu visas rašinys vertinamas, jei neanalizuojama nė vieno iš privalomų autorių kūrinys (-iai) arba rašinys parašytas savo sugalvota tema. Kitu atveju, už temos supratimo, kūrinių analizės, interpretavimo ir rėmimosi kontekstu kriterijus skyrus nuli, darbas toliau vertinamas pagal visus likusius kriterijus.

---

¹ Kūriniai siejami teminiu / probleminiu / idėjų / įvaizdžių / motyvų / meniniu ar kitais aspektais.

² Literatūros teorijos sąvokų vartojimas būtinas teksto analizei ir interpretacijai. Netinkamas jų vartojimas laikomas fakto klaidomis.

³ Privalomo autoriaus kūrinys (-iai) gali būti pasirinkti kaip pagrindas, o kito programinio autoriaus kūrinys (-iai) gali būti prisitraukta kaip kontekstas – tokiu atveju išsamios pastarojo kūrinio (-ių) interpretacijos neturėtų būti reikalaujama.

I. Samprotavimo rašinio turinio vertinimas (42 taškai (21x2))

L	T	Temos, problemos supratimas
III	7	Tema, problema suprastos , analizuojamos, apibendrinamos, vertinamos platesniame kultūriniame (literatūriniame) kontekste. Motyvuotai išskirti ir išnagrinėti aspektai , atskleidžiamos jų šąsajos .
II	6	Tema, problema suprastos . Motyvuotai išskirti ir išnagrinėti aspektai , atskleidžiamos jų šąsajos .
	5	
	4	Tema, problema suprastos . Motyvuotai išskirti aspektai , bet ne visi išnagrinėti.
I	3	Tema ir / ar problema suprastos iš dalies (per siaurai / per plačiai / ne visi aspektai motyvuotai išskirti ir išnagrinėti).
	2	
	1	Tema menkai suprasta (tik teksto fragmentai susiję su tema).
–	0	Žr. pastabą.

T	Struktūra
4	Pasirinkta ypač tinkama struktūra turiniui perteikti: tema plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiškiai atskleista, idėjos perteikiamos puikiai komponuojant tekstą ¹¹ .
3	Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti: tema plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiškiai atskleista, ižanga motyvuota, baigiamosios išvados pagrįstos.
2	Struktūra ne visai tinkama turiniui perteikti: tema iš esmės plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiški, ižanga turi trūkumų ar /ir baigiamosios išvados iš dalies pagrįstos.
1	Struktūra mažai tinkama turiniui perteikti: temos plėtotei trūksta kryptingumo, pagrindinė mintis ne visai aiški, ižanga / baigiamosios išvados netinkamos.
0	Struktūra netinkama turiniui perteikti: pagrindinė mintis neaiški, ižanga ir išvados netinkamos.

L	T	Argumentavimas, pagrindimas
III	7	Argumentai tinkami¹, svarūs² ir įtaigūs³ . Rašančiojo požiūris pagrįstas kultūrine (literatūrine) patirtimi. Kur dera, polemizuojama. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis.
II	6	Argumentai tinkami, svarūs . Rašančiojo požiūris pagrįstas kultūrine (literatūrine) patirtimi. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis <i>arba</i> ne daugiau kaip 1 argumentavimo trūkumas / fakto klaida, nenaikinantys argumento svarumo.
	5	
	4	Argumentai tinkami, bet ne visi svarūs . Rašančiojo požiūris pagrįstas kultūrine (literatūrine) patirtimi. Išlaikomas tinkamas idėjų ir pagrindimo santykis <i>arba</i> ne daugiau kaip 3 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
I	3	Ne visi argumentai tinkami ir svarūs . Rašančiojo požiūris iš dalies pagrįstas kultūrine (literatūrine) patirtimi <i>arba</i> ne daugiau kaip 4 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
	2	
	1	Bandoma argumentuoti . Samprotavimas paviršutiniškas, dominuoja bendro pobūdžio aiškinimas <i>arba</i> ne daugiau kaip 6 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.
–	0	Argumentai netinkami / neargumentuojama <i>arba</i> 7 ir daugiau argumentavimo trūkumų / fakto klaidų.

T	Rėmimasis privalomu autoriumi ⁴ ir jo kontekstu
3	Tikslingai ir tinkamai remiamasi vieno iš privalomų autorių kūrinio (-iais) ir kultūriniu / istoriniu / biografiniu kontekstu .
2	Ne visai tikslingai ir tinkamai remiamasi vieno iš privalomų autorių kūrinio (-iais) ir kontekstu . / Tikslingai ir tinkamai remiamasi vieno iš privalomų autorių kūrinio (-iais), tačiau kultūrinis / istorinis / biografinis kontekstas ne visai tinkamas. (Ne daugiau kaip 1 fakto klaida.)
1	Bandoma remtis vieno iš privalomų autorių kūrinio (-iais), tačiau ne visai tinkamai , kultūrinis / istorinis / biografinis kontekstas tik paminėtas. / Tikslingai ir tinkamai remiamasi vieno iš privalomų autorių kūrinio (-iais), tačiau kultūrinio / istorinio / biografinio kontekstu remiamasi netinkamai / nesiremiama. (Ne daugiau kaip 2 fakto klaidos.)
0	Bandoma remtis vieno iš privalomų autorių kūrinio (-iais), tačiau netinkamai įrodomo teiginio atžvilgiu. Kultūrinio / istorinio / biografinio kontekstu remiamasi netinkamai / nesiremiama. / Privalomu autoriumi nesiremiama (žr. pastabą). (3 ir daugiau fakto klaidų.)

PASTABA. Nuliui visas rašinys vertinamas, jei nesiremiama nė vieno iš privalomų autorių kūrinio (-iais) arba rašinys parašytas savo sugalvota tema. Kitu atveju, už temos supratimo, argumentavimo, pagrindimo

ir rėmimosi privalomu autoriumi ir jo kontekstu kriterijus skyrus nulį, darbas toliau vertinamas pagal visus likusius kriterijus.

¹Tinkamas argumentas pagrindžia tą teiginį, kuriam yra skirtas. Argumento tinkamumas – jo santykis su konkrečiu teiginiu (teiginys turi atitikti nagrinėjamą problemą – priešingu atveju jį pagrindžiantis argumentas negali būti įskaitytas).

² Svarus argumentas – tas, kuris skatina patikėti, paremia ar net verčia pritarti pagrindinei minčiai. Argumento svarumas – jo santykis su tema.

³ Įtaigus argumentas – darantis emocinį ir (ar) estetinį poveikį.

⁴ Rėmimasis privalomu autoriumi vertinamas, jei, pagrindžiant samprotavimo rašinio temos teiginį, yra įvardytas autoriaus kūrinys ir remiamasi jo medžiaga (siužetu / veikėjais / menine raiška ir pan.).

II. Kalbos taisyklingumo vertinimas mokykloms lietuvių mokomąja kalba (38 taškai)

L	T	Gramatika ir leksika
I	9	0–1
II	8	2
	7	3
	6	4
	5	5
I	4	6
	3	7
	2	8
	1	9
-	0	10 ir daugiau

L	T	Rašyba
III	15	0–1
	14	2
	13	3
II	12	4
	11	5
	10	6
	9	7
	8	8
	7	9
I	6	10
	5	11
	4	12
	3	13
	2	14
	1	15
-	0	16 ir daugiau

L	T	Skyryba
III	14	0–1
	13	2
II	12	3
	11	4
	10	5
	9	6
	8	7
	7	8
I	6	9
	5	10
	4	11
	3	12
	2	13
	1	14
-	0	15 ir daugiau

II. Kalbos taisyklingumo vertinimas mokykloms tautinių mažumų mokomąja kalba (38 taškai)

L	T	Gramatika ir leksika
III	9	0–1
	8	2
	7	3
II	6	4–5
	5	6–7
	4	8–9
I	3	10–11
	2	12–13
	1	14
-	0	15 ir daugiau

L	T	Rašyba
III	15	0–1
	14	2
	13	3
II	12	4
	11	5
	10	6–7
	9	8–9
	8	10–11
	7	12–13
	6	14–15
I	5	16–17
	4	18–19
	3	20–21
	2	22–23
	1	24–25
	0	26 ir daugiau

L	T	Skyryba
III	14	0–1
	13	2
II	12	3
	11	4
	10	5
	9	6
	8	7
	7	8
	6	9
I	5	10
	4	11
	3	12
	2	13
	1	14
-	0	15 ir daugiau

III. Teksto raiškos vertinimas (20 taškų)

L	T	Teksto raiška, stilius, logika	
		Lietuvių mokomąja kalba	Tautinių mažumų mokomąja kalba
III	20	Raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Tekstas stilistiškai vientisas. Rašoma aiškiai, tiksliai, sklandžiai, logiškai. Leksika tinkama. Minčių santykiams reikšti tinkamai ir tikslingai vartojamos įvairios sintaksinės struktūros. Yra 0–1 stiliaus, logikos trūkumas.	Raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Tekstas stilistiškai vientisas. Rašoma aiškiai, tiksliai, sklandžiai, logiškai. Leksika tinkama. Minčių santykiams reikšti tinkamai ir tikslingai vartojamos įvairios sintaksinės struktūros. Yra 0–1 stiliaus, logikos trūkumas.
	19	2 trūkumai.	2 trūkumai.
	18	3 trūkumai.	3–4 trūkumai.
	17	4 trūkumai.	5 trūkumai.
II	16	5 trūkumai.	6 trūkumai.
	15	6 trūkumai.	7 trūkumai.
	14	7 trūkumai.	8 trūkumai.
	13	8 trūkumai.	9 trūkumai.
	12	9 trūkumai.	10 trūkumų.
	11	10 trūkumų.	11 trūkumų.
	10	11 trūkumų.	12 trūkumų.
	9	12 trūkumų.	13 trūkumų.
I	8	13 trūkumų.	14 trūkumų.
	7	14 trūkumų.	15 trūkumų.
	6	15 trūkumų.	16 trūkumų.
	5	16 trūkumų.	17 trūkumų.
	4	17 trūkumų.	18 trūkumų.
	3	18 trūkumų.	19 trūkumų.
	2	19 trūkumų.	20–22 trūkumai.
	1	20 trūkumų.	23–25 trūkumai.
–	0	Yra 21 ir daugiau trūkumų.	26 ir daugiau trūkumų.

PAAIŠKINIMAI:

1. Gramatikos ir žodyno klaidomis laikomi normų, nurodytų 5–12 klasių lietuvių kalbos vadovėliuose, „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“, pažeidimai.
2. **Gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos klaidos laikomos atskiromis klaidomis**, išskyrus šiuos atvejus:
  - a) kai taškai nerašomi ant **i / j**, laikoma viena klaida visame darbe, tačiau jei taškai nerašomi ant **ė**, – kiekviena klaida atskira;
  - b) nelietuviškų raidžių rašymas laikoma viena klaida visame darbe;
  - c) žodžių kėlimo klaidos laikomos viena klaida visame darbe.
3. Viena klaida laikoma: a) ta pati žodyno klaida visame rašinyje; b) ta pati gramatikos klaida, pasikartojanti kelis kartus tame pačiame žodyje; c) dvejetainių linksnių, susietų vienu valdymu, vartojimo klaidos tame pačiame sakinyje (pvz.: *Lengva žmogui būti geru, sunkiau – teisingu.*). Kitos gramatikos (morfologijos, sintaksės) klaidos laikomos atskiromis.
4. Ta pati žodžių rašybos klaida, pasikartojanti kelis kartus toje pačioje žodžio šaknyje, laikoma viena klaida. **Galūnių rašybos klaidos laikomos atskiromis** (išskyrus tą pačią klaidą tame pačiame žodyje).
5. Akies klaida laikoma atsitiktinė klaida, kuri darbe nesikartoja, t. y. kitur rašinyje žodis rašomas taisyklingai. Trys akies klaidos laikomos viena raštingumo klaida.
6. To paties įterpinio neskyrimas, ta pati citatos skyrybos klaida laikoma viena skyrybos klaida.
7. Sintaksinės konstrukcijos neišskyrimas arba skyrimas iš vienos pusės laikomas viena klaida.
8. **Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliaus ar logikos klaida.**
9. Stiliaus, logikos klaidos laikomos atskiromis klaidomis, tačiau ta pati stilistinio žodyno klaida laikoma viena klaida.
10. Kalbos taisyklingumo (gramatikos, žodyno, rašybos, skyrybos) ir stiliaus bei logikos klaidos žymimos paraštėje iki nulio ribos.
11. **Idėjų perteikimas puikiai komponuojant tekstą** atpažįstamas iš tinkamai pasirinktų minties plėtotės priemonių. Tai gali būti tinkamas epigrafas, nestandartinės žangos (citasos, pavyzdžių pateikimas ir komentavimas ir pan.) / teksto komponavimas pagal idėjų perteikimo logiką (lyginimas, analogija, akumuliacija, t. y. įtaigipavyzdžių sancaupa, leidžianti daryti išvadą, ir pan.), logiškai pagrįstas teksto skaidymas dalimis, suteikiant joms tikslingus pavadinimus, teksto skirstymas pastraipomis, kuriančiomis, stiprinančiomis įtaigą / nestandartinės išvados (pabaiga su digresija, t. y. įterptas platesnis požiūris į problemą ar motyvuotas nukrypimas nuo temos, asociatyvus citavimas ir kt.) ir panašiai, t. y. **teksto komponavimas pasitelkiant tinkamas retorikos išgales, stiprinančias įtaigą.**

Jeigu kandidatas parašė mažiau nei 500 žodžių, už kiekvienus 30 trūkstančių žodžių atimama po 1 tašką iš bendro įvertinimo.

Trūkstančių žodžių skaičius	Atimami taškai	Trūkstančių žodžių skaičius	Atimami taškai
11–40	1	161–190	6
41–70	2	191–220	7
71–100	3	221–250	8

101–130	4	Neparašiusio 250 žodžių kandidato darbas vertinamas tik turinio aspektu. Už kitus kriterijus taškai neskiriami.
131–160	5	

Projektinių darbų vertinimas:

Projektiniai darbai gali būti ilgalaikiai ir trumpalaikiai. Jie rengiami iš vienos temos, dalyko arba gali būti integruoti.

Ilgalaikis ir trumpalaikis projektinis darbas vertinamas nustatyta dalyko vertinimo tvarka.

SUDERINTA

Lietuvių kalbos ir literatūros metodinės grupės

2021-06-16 posėdžio protokoliniu nutarimu Nr.

SUDERINTA Metodinės tarybos

2021-06-23 posėdžio protokoliniu nutarimu Nr.

